

Plener przemysłowy po latach. Dąbrowski kombinat dzisiaj

Plenery przemysłowe, czyli takie, które organizowano pod mecenatem zakładów przemysłowych, to zjawisko kojarzące się bezpośrednio z epoką PRL. Jednak nie tylko, bo również w XXI wieku artyści mają szansę spróbować zmierzyć się z industrialnym otoczeniem. Zdarzyło się tak na przykład w 2009 roku podczas słynnej akcji artystycznej – pleneru rzeźbiarskiego w Świeciu. Artysta, a równocześnie kurator projektu Artur Żmijewski, zaprosił rzeźbiarzy do udziału w tworzeniu rzeźb dla miasta. Chciał wówczas odtworzyć realia pracy na terenie zakładu, w obecności załogi i z wykorzystaniem oferty przemysłowej – materiałów i narzędzi. Dopiął swego i zrealizował plan, bo Świecie zyskało ciekawe obiekty, a twórcy nowe doświadczenia.

Malarze, którym dedykowany był eksperyment w Dąbrowie Górniczej, budowany przez Muzeum Miejskie „SztYGarka” przy wsparciu sponsora ArcelorMittal Poland, nie potrzebowali aż takiego zaplecza technologicznego. Jednak również oni tworzyli, inspirowani bogatą ofertą przemysłową. Mogli wejść na teren dąbrowskiego zakładu i wybrać atrakcyjny motyw.

Nie powinni się oni czuć osamotnieni w tym wyborze. Obecnie na terenie Górnego Śląska i Zagłębia można zapoznawać się z dziełami, które przez kilka dekad przechowywane były w magazynach muzealnych, a które stanowią efekt podobnych akcji artystycznych organizowanych tu w okresie PRL. Uczestnicy tamtych plenerów również zachwycali się technologią, gloryfikowali estetykę budowanej na ich oczach Huty Katowice, ale też wykazali się wrażliwością na detale: błysk słońca na elewacji, porzucone w trawie przedmioty czy tablice BHP.

dr Bernadeta Stano
Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
Instytut Malarstwa i Edukacji Artystycznej

Odwołując się do tradycji sprzed pół wieku, w Dąbrowie Górniczej z inicjatywy trzech instytucji (Muzeum Miejskie „SztYGarka”, ArcelorMittal Poland, Liceum Sztuk Plastycznych im. Tadeusza Kantora) powstał projekt przygotowania pleneru malarskiego. Odbył się on 1 czerwca 2023 na terenie zagłębiowskiego oddziału hutniczego giganta. Uczestniczyli w nim uczniowie ówczesnych klas II–IV dąbrowskiego liceum plastycznego: Oliwia Kozłowska, Angelika Duma, Jagoda Dąbrowska, Emilia Jawura, Magdalena Jurczak, Patrycja Gil, Kacper Straś, Wiktoria Matyszczyk-Kowal, Paula Buras, Aleksandra Okoń oraz ich opiekunowie z pracowni malarstwa: Damian Pacha, Rafał Pelczar, Robert Kańtoch.

Plenerowa twórczość w postaci prac malarskich młodych twórców znalazła się na muzealnej wystawie Zsyp. Wernisaż zorganizowano 17 czerwca 2023, w dniu święta Szlaku Zabytków Techniki, czyli podczas *Industriady*. Obrazy w tym miejscu można było oglądać do 10 września 2023. Następnie uświetniły one dąbrowską promocję książki Anny Cieplak *Ciało huty*, która odbyła się 26 września 2023 w Pałacu Kultury Zagłębia. Artystyczny eksperyment, jakim było zorganizowanie pleneru w industrialnej przestrzeni powiódł się, więc zapewne podobne akcje będą miały kontynuację w nowej odsłonie, powracając na teren metalurgicznego kombinatu.

Magdalena Cyankiewicz
Muzeum Miejskie „SztYGarka” w Dąbrowie Górniczej

Bardzo się cieszymy, że dąbrowski oddział ArcelorMittal Poland mógł posłużyć jako plener malarski dla młodzieży z Liceum Sztuk Plastycznych, która przyjęła nasze zaproszenie. Huta widziana oczami tak młodych artystów to dla nas nie tylko nowe doświadczenie, ale także pewnego rodzaju powrót do tradycji, która miała początek przy okazji budowy zakładu. Jesteśmy pod wrażeniem talentu i doświadczenia osób biorących udział w plenerze. To przedsięwzięcie doskonale wpisuje się w tegoroczne hasło Industriady – wydarzenia które od lat wspieramy i nie wyobrażamy sobie, aby mogło nas w nim zabraknąć.

Anna Bochenek
główny specjalista ds. dialogu lokalnego
w ArcelorMittal Poland



fotografie z pleneru: Robert Kańtoch



Plener przemysłowy po latach

Dąbrowski kombinat dzisiaj

65 LAT
KULTURZE
I SZTUCE



Palac
Kultury
Zagłębia



Paula Buras, akryl na płótnie, 50 × 70 cm, 2023



Oliwia Kozłowska, akryl na płótnie, 50 × 70 cm, 2023



Emilia Jawura, akryl na płótnie, 50 × 70 cm, 2023



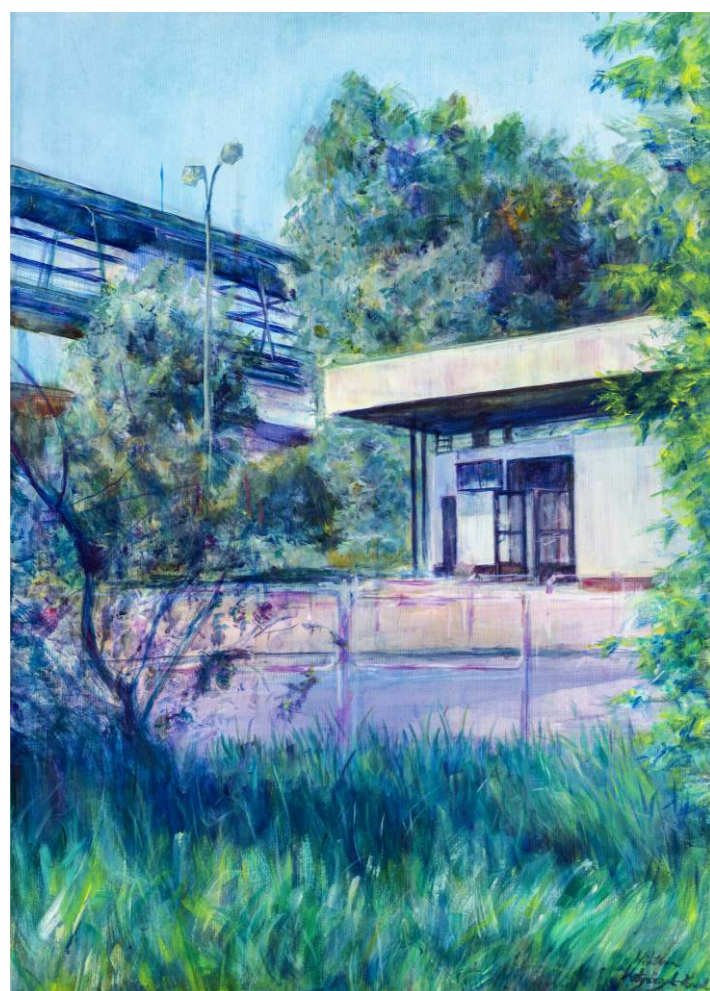
Magdalena Jurczak, olej na płótnie, 50 × 70 cm, 2023



Kacper Straś, akryl na płótnie, 70 × 50 cm, 2023; praca zamieszczona na okładce broszury



Angelika Duma, akryl na płótnie, 70 × 50 cm, 2023



Wiktoria Matyszczyk, akryl na płótnie, 50 × 70 cm, 2023



Patrycja Gil, akryl na płótnie, 50 × 70 cm, 2023



Jagoda Dąbrowska, akryl na płótnie, 50 × 70 cm, 2023



Aleksandra Okoń, akryl na płótnie, 70 × 50 cm, 2023

Tradycją w Liceum Sztuk Plastycznych są coroczne plenery wyjazdowe. Udało nam się studiować pejzaże nadmorskie, górskie, płaskowyże w kraju i za granicą. Nie gardzimy też możliwością malowania widoków industrialnych – ostatni plener odbył się na terenie Huty Katowice. Praca poza szkolną pracownią, bez ścisłego nadzoru, zahaczania sztalugą o martwą naturę i sprzęt ma dodatkowy walor edukacyjny, każe zmierzyć się z przestrzenią i zmiennymi warunkami atmosferycznymi, zmusza do samodzielnego znalezienia motywu. A wieczorami, ze świadomością, że nie czeka na nas żaden sprawdzian ani zadanie domowe, można nie tylko cieszyć się swoją obecnością ale i prowadzić z pasją dyskusje o sztuce, konfrontować się z przekonaniami kolegów i nauczycieli. Same plusy.

Liceum Sztuk Plastycznych
im. Tadeusza Kantora w Dąbrowie Górniczej